

زنی با مداد جادویی

سیروس آقاخانی

عضو هیأت علمی دانشکده هنر-دانشگاه سمنان

پاسخ‌های آنجلا برت،^۱ به پرسش‌های مصاحبه‌ای اینترنتی که در پی برگزاری نمایشگاه تصویرسازی گروه Magic pencil در خانه هنرمندان ایران ترتیب داده شد.

خانم برت، عواملی که به شکل‌گیری گروه «Magic pencil» انجامید، چه بودند؟ آیا گروه «Magic pencil»، متعلق به نسل قبلی تصویرگران انگلیسی است؟ آیا نمایشگاه‌های «Magic pencil»، کودکان را مخاطب قرار می‌دهد یا بزرگسالان؟ شما چه وقت به این گروه پیوستید و چرا؟

«Magic Pencil» نامی بود که برای یک نمایشگاه تصویرسازی گروهی از تصویرگران بریتانیایی (اگر چه لزوماً در بریتانیا متولد نشده باشند) انتخاب شد. ایده نمایشگاه، از انجمن فرهنگی بریتانیا (British council) سرچشمه گرفت و «کوینتین بلیک»^۲ هنرمندان را انتخاب کرد و تا آنجا که وسعت آثار آنان اجازه می‌داد، آثارشان به نمایش درآمد. من درباره نمایشگاه چیزی نمی‌دانستم تا وقتی به من گفته شد که برای شرکت در نمایشگاه انتخاب شده‌ام و از این‌که من هم در این گروه حضور پیدا کردم، بسیار خوشحال شدم.

هیچ عضو کاملاً مبتدی به این نمایشگاه راه نیافت؛ اگر چه باید در نظر گرفت که «سارا فانلی»^۳ و «لورن چایلد»^۴ متعلق به نسل کنونی هستند. نمایشگاه با هدف دربرگیری مخاطبان کودک و بزرگسال برگزار شد و حضور وسیع مخاطبان، نشان داد که در این امر موفق بوده است.

بزرگ‌ترین
دگرگونی در روش
تصویرسازی،
استفاده از
رایانه برای
به وجود آوردن
تصاویر است.
من از رایانه
استفاده نمی‌کنم،
اما طراحانی که
با آن‌ها کار می‌کنم،
از رایانه بهره
می‌گیرند و
این مسئله
انقلابی در
حرفه طراحی
و صفحه‌بندی کتاب
پدید آورده است

آیا تمایزاتی میان روش یا جهان‌بینی تصویرگران انگلیسی امروز و نسل شما وجود دارد؟
بزرگ‌ترین دگرگونی در روش تصویرسازی، استفاده از کامپیوتر برای به وجود آوردن تصاویر است. من از کامپیوتر استفاده نمی‌کنم، اما طراحانی که با آن‌ها کار می‌کنم، از کامپیوتر بهره می‌گیرند و این مسئله انقلابی در حرفه طراحی و صفحه‌بندی کتاب پدید آورده است.

مایل نیستم درباره جهان‌بینی تصویرسازان دیگر، اظهارنظری داشته باشم. معتقدم جهان‌بینی خودم، کاملاً مانند بیست و پنج سال گذشته باقی مانده است (خوب یا بد). گاهی به دلیل نیاز مبرم به بازار آمریکایی، احساس درماندگی کرده‌ام.
شما وقایع را با جزئیات دقیق تصویرسازی می‌کنید. آیا این ویژگی، منبعث از وفاداری کامل شما به متن است؟

هر آن چه برای تصویر کردن، از یک متن انتخاب می‌کنم، تماماً به منظور بازنمایی دقیق و مو به موی آن است. با وجود این، احساس می‌کنم برای افزودن چیزها یا اتفاقات کوچک دیگری به تصاویر، آزاد هستم که در متن هم بیان نشده و این با متن ناسازگار نیست و شاید به فضای تصاویر غنای بیشتری هم بدهد.

به نظر می‌آید تمایل زیادی به داستان‌های تاریخی و جن و پری دارید. برای خلق چنین فضاهایی، آیا طراحی‌های اولیه شما بر اساس مستندات تاریخی شکل می‌گیرند؟

بله. اگر داستانی در نقطه مشخصی از زمان نوشته شده باشد، به تحقیق جامع درباره آن دوره می‌پردازم و این کار را با لذت بسیار انجام می‌دهم.

تا چه حد به گروه سنی در تصویرسازی اعتقاد دارید؟ کودکان چه واکنشی به آثار تان نشان می‌دهند؟
تا به حال هیچ کاری برای کودکان خردسال نکرده‌ام و گروه سنی که معمولاً برای آن کار می‌کنم، هشت ساله و بزرگ‌تر است. از طراحی خشن، اروتیک یا وحشت‌آور کاملاً پرهیز می‌کنم و اگر ناشرم بگوید که چیزی را نامناسب طراحی کرده‌ام، متکی به نظر او هستم. کودکانی که آثارم را دوست دارند، به نظر می‌آید از جزئیات و داستان‌های عاشقانه و ارواح لذت می‌برند.

لطفاً از هنرمندان بزرگی که از آنان متأثر بوده‌اید، نام ببرید با ذکر دلیل.

«استلی اسپنسر»^۵ تأثیر بسیاری بر من داشت. هنگامی که جوان‌تر بودم، تصویرگری او را از اتفاقات خارق‌العاده‌ای که در مکان‌های معمولی انگلستان رخ می‌داد، دوست داشتم. «نیکلاس بنت لی»^۶ (تصویرگر داستان «کتاب گربه‌های واقعی نادان پیر»^۷،

اثر تی. اس. الیوت)، اولین تصویرگری بود که وقتی خیلی جوان بودم، از وجودش آگاهی داشتم. تصاویر او بامزه، زیبا و اندکی شرور هستند. «ادوارد گری»^۸ را بسیار دوست دارم که آثارش اندکی شرور و شوخ‌طبعانه‌اند. من «گویا» را می‌پرستم و این دست خودم نیست. دیگر هنرمندان مورد علاقه‌ام شامل «رامبراند»، «کاراواجو»، «هوگارت» و «مکس کلینجر» هستند.

آیا سلیقه ناشران برای تان اهمیت دارد؟ چرا؟

بله، دقیقاً. فقط ناشرانی به من سفارش می‌دهند که از آثار من خوش‌شان می‌آید. اما ممکن است بعضی سعی کنند کارم را در جهتی هُل بدهند که نمی‌خواهم. همچنین، دوست ندارم نوشته‌ای را تصویر کنم که آن را تحسین نمی‌کنم.

چه قدر به این اعتقاد دارید که تصویرگران باید با گونه‌های متفاوت داستان یا ادبیات آشنا باشند؟

فکر می‌کنم تصویرگران باید با نوع ادبیاتی که تصویر می‌کنند، آشنایی داشته باشند و همچنین، باید از هر چیز تازه و اتفاقات مهیج که می‌توانند از آن استفاده کنند، آگاه شوند

چگونه مرز میان نقاشی و تصویرسازی را مشخص می‌کنید؟

نقاشان باید قادر به انجام چیزی که می‌خواهند باشند، بدون درافتادن به دام محدودیت‌ها و نظریات دیگران؛ گرچه معتقد نیستم که این راه‌حل مسئله باشد. گاهی فکر می‌کنم تمایز میان نقاشی و تصویرسازی، فقط یک جور طبقه‌بندی است.

چون شما بر مبنای دیدگاه مؤلفان تصویرسازی می‌کنید، آیا این موضوع باعث نشده تا خودتان داستانی

بنویسید و آن را تصویرسازی کنید یا به جای تصویرسازی به نقاشی روی بیاورید؟

هیچ میل ندارم خودم داستانی بنویسم. آن قدر عاشق نوشته‌های خوب هستم که از هر چه خودم بنویسم، راضی نخواهم بود. خیلی خوشحالم که کتاب‌های دیگران را تصویر می‌کنم. من در مقطعی از زمان به نقاشی فکر کرده‌ام، اما فقط توانستم یک نقاش روایت‌گر باشم و به این نتیجه رسیده‌ام که هر کاری را در مقام یک تصویرگر می‌توانم انجام بدهم.

چه کتاب تازه‌ای در دست چاپ دارید؟ لطفاً درباره داستان آن توضیح دهید و به چه مسائلی در حین

تصویرسازی برخوردید؟

«دیو و دلبر» توسط انتشارات walker books، در ماه آینده دسامبر ۲۰۰۶ به چاپ خواهد رسید. این داستان، روایتی دوباره توسط «مکس الن برگ»^۹ از یک داستان قدیمی است. با لذت تمام روی آن کار کردم.

هم‌اکنون در حال تمام کردن تصویرسازی کتاب «غاز برفی»، اثر «پل گالیک»^{۱۰} هستیم که انتشارات Random house در پاییز ۲۰۰۷ به چاپ خواهد رساند. این داستان، به پس زمینه جنگ جهانی دوم می‌پردازد و آن را نقد می‌کند. بنابراین، پژوهش‌های قابل توجهی در موزه سلطنتی جنگ لندن در این باره انجام داده‌ام.

تاکنون موفق به کسب چه جوایزی شده‌اید؟

۱- جایزه «۱۹۸۸»، «smarties»

۲- جایزه «۱۹۹۱»، «WH Smit» و «۱۹۹۲»

۳- «۱۹۹۳»، «Rattenfanger»

«Literatur preis»

۴- جایزه «۲۰۰۰»، «IBBY»

آیا با تصویرگران ایرانی آشنایی دارید؟

بعضی از تصویرگران ایرانی را دیده‌ام، اما نمی‌توانم از آن‌ها نام ببرم. باید به بی‌توجهی خجالت‌آورم اعتراف کنم. امیدوارم پاسخ‌هایم مفید بوده باشد.

پی‌نوشت:

۱- Angela Barrett

۲- Quentin Blake

۳- Sara Fanelli

۴- Lauren Child

۵- Stanely Spencer

۶- Nicholas Bentley

۷- «Old possum's Book of practical cats»

۸- Edward Gorey

۹- Max Eilenberg

